

TYSVÆR KOMMUNE

Postboks 94
5575 AKSDAL

Kontakt saksbehandler

Ida Eline Skålnes, 51568807

Uttalelse - kommuneplan - Tysvær - kommunal planstrategi 2024 - 2027

Tysvær kommune har lagt forslag til planstrategi til offentlig ettersyn. I tillegg til å revidere kommuneplanens arealdel, er det flere kommunale planer som skal lages for første gang, slås sammen, revideres eller rulleres. Statsforvalteren har uttalt seg til forslaget til planstrategi basert på de sektorinteressene vi er satt til å ivareta.

Følgende planer skal prioriteres i perioden 2024-2027:

- Kommuneplanens areadel
- Arbeidsgiverpolitikk
- Ruspolitisk handlingsplan, inkludert retningslinjer for salg og skjenking av alkohol
- Trafikksikkerhetsplan
- Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
- Boligpolitisk plan
- Språkplan
- Klima og energiplan
- Plan for kulturområdet (kultur og idrett)
- Pårørendeplan
- Overordnet ROS
- Plan for hjemmebasert omsorg
- Næringsplan
- Plan for frivillighet
- Temaplan barn og unge
- Kommunedelplan kulturminner og kulturmiljø
- Hovedplan vann
- Hovedplan avløp
- Barnehagebruksplan
- Skolebruksplan

Lovgrunnlag

Å vedta kommunal planstrategi er en lovpålagt oppgave med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 som lyder slik:

Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i planperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Statsforvalterens vurdering

Kommunal planstrategi er først og fremst et strategisk dokument for kommunen, som skal være førende for kommunens prioriteringer av planarbeidet i den kommende valgperioden. Utarbeiding av planstrategien skal ta utgangspunkt i kommunens behov basert på en lokal vurdering, men strategien skal også gi grunnlag for å ivareta nasjonale og regionale interesser i den kommunale planleggingen.

Av nye nasjonale føringer vil vi særlig trekke fram følgende:

- **nye Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027**
- **ny nasjonal jordvernstrategi og revidert regionalt jordvernmål**
- **forpliktelser i den nye Naturavtalen**
- **endring av klimamålene for 2030 i § 3 i klimaloven**
- **ny barnevernslov**
- **ny lov om kommunenes ansvar på det boligpolitiske feltet.**

I tillegg er det kommet nye veiledere fra Regjeringen for planlegging av arealbruk, bl.a. for planlegging av LNF-spredd og fritidsbebyggelse.

I det videre har vi mer konkrete innspill til vurderinger innenfor våre sektoransvarsområder:

Arealbruk

Nåværende arealdel ble vedtatt i 2015, med revisjon av bestemmelser i 2018 og 2020. Kommunen har bestemt at det i lys av nasjonale, regionale og lokale føringer, er behov for å oppdatere planen. Samfunnsdel med arealstrategi ble vedtatt i 2023 og skal ikke revideres.

Vi viser til [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#) av 20.07.2023, hvor Regjeringen sine forventninger til kommunenes planlegging, klima, miljø og jordvern m.m. kommer frem. Regjeringen forventer at kommunene prioriterer arbeidet med planstrategier for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.

I nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging er det tydelig kommunisert at kommunene må vurdere arealbruken opp mot viktige hensyn som jordvern, naturvern, klima-

endringer og klimagassutslipp, jf. bl.a. pkt. 45, 47, 53, 66 og 69. I pkt. 47 står det at kommunene ved revidering av kommuneplanens arealdel skal vurdere om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster. Statsforvalteren forventer at dette blir et sentralt tema i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Eksempelvis er det lagt ut store areal til boligbebyggelse på Skeiseid som kommunen bør vurdere ut fra dagens føringer og behov. Planen ble som et eksempel vedtatt før Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing.

Mulighetene for fortetting, gjenbruk og transformasjon av allerede utbygde areal bør tas i bruk, før jordbruksareal, viktige natur- og friluftstarealer og karbonrike areal som myr, skog og annen næringsrik jord blir vurdert omdisponert. Dette samsvarer med kommunens arealstrategi som sier at *landbruks- og naturområder skal bevares gjennom en arealnøytral utvikling med fortetting og transformasjon av eksisterende boområder.*

Med bakgrunn i nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og oppdatert nasjonal og regional jordvernstrategi legger vi til grunn at det i arbeidet med kommuneplanen blir utarbeidet et arealregnskap som viser arealreserver i kommunen. Dette bør inkludere potensialet for fortetting.

Landbruk

Vi viser til veileder for [Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder](#) fra mai 2020. Flere kommuner i Rogaland har ved revisjon av kommuneplanen sin nå hatt en gjennomgang og endring av måten å framstille eksisterende spredte tiltak (boliger og fritidsboliger) i LNF-områdene, i tråd med veilederen. Vi viser i denne sammenheng til det arbeidet Suldal kommune gjorde i sin kommuneplanrevisjon nå i 2022/23 som et eksempel. Tysvær kommune bør også vurdere å gjøre dette, jf. også presisering fra Kommunal- og distriktsdepartementet i et brev til Statsforvalteren om tematikken som er omtalt i [denne](#) saken på vår nettside.

Vi viser til at Stortinget den 16.06.2023 vedtok ny, [nasjonal jordvernstrategi](#), hvor det nasjonale målet for omdisponering av landbruksjord er redusert til maksimalt 2000 dekar dyrka jord i året. Det innebærer at alle kommuner må ha fokus på å unngå omdisponering, vurdere tilbakeføring av areal som ligger i kommuneplanen og som over tid ikke har vært regulert eller ikke tilfredsstillende viktige mål innenfor Areal og Transportplan (ATP), effektiv utnyttning, hensyn til jordvern og natur mv. (jf. planvask nevnt over). Det fines mye veiledningsmaterieell m.m. på Kommunal- og distriktsdepartementet sine nettsider, blant annet temaside om Regional- og distriktspolitikk og Planlegging etter plan- og bygningslova. For eksempel [Meld. St. 27 \(2022-2023\) – Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitikk for framtida](#) og [Utvikling og evaluering av arealstrategiarbeid i åtte distriktskommunar](#).

Det er ikke nødvendig å lage en egen temaplan for landbruk, men landbruket og skogbruket sin rolle i Tysvær kan gjerne være tema i kommuneplanarbeid. Når det gjelder utviklingstrekk og utfordringer innenfor landbrukssektoren i Tysvær er kommunen kjent med flere av disse, og vi viser for eksempel til funn i spørreundersøkelsen «[Framtidsutsikter for landbruket i Rogaland](#)» og annen statistikk som kunnskapsgrunnlag for å gripe fatt i tematikken.

Vi viser ellers til at Landbruksdirektoratet over flere år har gitt [tilskudd til utarbeidelse av kommunale jordvernstrategier](#).

Strandsone

I [Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen \(SPR-strandsone\)](#) er Tysvær plassert i kategori 2. Her er presset på strandsonerealene vurdert til å være høyt. Som det går frem av retningslinjen skal avklaring av arealbruk i strandsonen skje gjennom planlegging, og først og fremst gjennom kommuneplanens samfunns- og arealdel. Strandsonen er en begrenset ressurs av nasjonal og regional betydning. Jf. pbl. § 1-8 skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, landskap, friluftsliv og andre allmenne interesser i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag.

Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging. Kommunene skal vurdere om tidligere vedtatte byggeområder i strandsonen, som ikke er utbygd, skal opprettholdes eller tas ut av kommuneplanen. Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves. Vi viser til plan- og bygningsloven § 12-14 som sier at dersom bygge- og anleggstiltak ikke er satt i gang senest ti år etter at en plan er vedtatt, skal kommunen før avgjørelse av byggesøknad, påse at planen i nødvendig grad er oppdatert.

I den nylig vedtatte arealstrategien til Tysvær står det at *ny fritidsbebyggelse skal først og fremst skje ved utvidelse og fortetting av nåværende hytteområder, og ikke gjennom nye områder for fritidsbebyggelse*. Kommunen har flere områder som er avsatt til fritidsbebyggelse i strandsonen, som ikke er realisert. Kommunen bør derfor foreta en gjennomgang av disse ut fra dagens føringer. Vi viser særlig til områder for fritidsbebyggelse som har liten eller ingen tilknytning til nærliggende infrastruktur, og der en utbygging vil kunne sette til side hensynene bak plan- og bygningsloven § 1-8.

Natur og klima

Kommunenens arealplanlegging er avgjørende for at Norge skal kunne redusere utslippene i arealbrukssektoren fram mot 2030, og for ivaretagelse av natur. [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning](#) (SPR-klima) sier at kommunen i sin planstrategi skal «omtale behovet for oppdatering av eksisterende eller utarbeiding av nye planer, i lys av forventede klimaendringer og tidligere uønskede naturhendelser. I planstrategien skal det gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer et behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer.» Retningslinjen må sees i sammenheng med [klimaloven](#), og særlig lovens § 3, klimamål for 2030, som ble oppdatert høsten 2022 til å være «*redusere klimagassutslippene med minst 55 % innen 2030*»¹ sammenliknet med 1990. Formålet med SPR-klima er å sikre at kommunene prioriterer arbeid med å redusere klimagassutslipp, legge om til miljøvennlig energi, og ivareta klimatilpasning i planlegging. Dette skal gjøres gjennom *bruk av et bredt spekter av kommunens roller og virkemiddel*. Statsforvalteren mener derfor at utslippsreduksjon, energiomlegging og klimatilpasning som viktige og sektorovergripende satsingsområder, bør være et tema i kommunens overordna planverk.

FN sier at valg som blir tatt dette tiåret vil påvirke planeten vår i tusenvis av år frem i tid². Kommunen har derfor et ansvar for å begrense sine klimagassutslipp, både som organisasjon og som kommune. Når denne planstrategien skal erstattes, vil det være ca. 2 år til målsetningen om minst 55 % utslippskutt sammenliknet med 1990 skal være nådd. Det er derfor klare forventninger om at planperioden vi nå går inn i brukes til å legge kortsiktige og langsiktige planer for permanente klimagassutslippsreduksjoner, og at kommunens planverk oppdateres i henhold til klimalovens

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-norsk-klimamal-pa-minst-55-prosent/id2944876/>

² <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>

målsetninger, statlige planretningslinjer og nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027.

SPR-klima sier at *Planer som behandler klima- og energispørsmål skal vurderes revidert minst hvert fjerde år, jf. bestemmelsene om revisjon av kommunale og regionale planstrategier*. Vi anbefaler derfor at alle kommuner i Rogaland utarbeider en oppdatert kommunedelplan for klima, med målsetninger som minimum tilfredsstillende den nasjonale målsetningen. Vi ser av planstrategien at klima- og energiplanen er en av de planene som Tysvær vil prioritere i den kommende perioden. Kommunen bør også utarbeide handlingsplan med konkrete tiltak som skal iverksettes for å nå disse målsetningene. Handlingsplanen bør samordnes med, eller integreres i, økonomiplanen.

I Norge har vi et mål om at ingen arter eller naturtyper skal forsvinne, og at vi skal verne en representativ del av den norske naturen for framtidige generasjoner. Dette har også blitt mer aktuelt etter at Norge, sammen med 195 andre land, skrev under på Naturavtalen i Montreal i 2022, hvor et av målene er å verne 30 % av all natur på land og i vann innen 2030. FN har videre erklært 2021-2030 som tiåret for restaurering av natur. Restaurering av økosystem har som mål å forhindre, stoppe og reversere svekkingen av økosystem på alle kontinenter og i alle hav. Den nye naturavtalen påpeker hvor viktig det nå er å restaurere mer natur, og har satt som mål å restaurere 30 % av de forringede økosystemene innen 2030. Naturavtalens målsetninger legger også føringer for kommunene i Rogaland, og vi anbefaler at kommunene legger opp til at naturavtalens målsetninger om vern og restaurering kan oppnås i hver kommune, eller at det samarbeides på tvers av kommunegrenser for en helhetlig måloppnåelse.

Et oppdatert kunnskapsgrunnlag for naturen er et viktig grunnlag for planleggingen, og planprosessene kan bidra til å identifisere viktig naturmangfold, økologiske sammenhenger og viktige funksjonsområder på land og i sjø. Et systematisk arbeid med naturmangfold i planleggingen vil bidra til langsiktig ivaretagelse av verdifulle naturområder, og kan avdekke behovet for mer kunnskap. En tematisk kommunedelplan for naturmangfold kan være et ledd i et slikt arbeid. Vi minner om at Miljødirektoratet har utarbeidet en egen [veileder](#) for utarbeidelse av slik plan. Kommunene kan søke om midler til utarbeidelse av kommunedelplan gjennom Miljødirektoratets årlige støtteordning. Vi vil informere om når det åpnes for nye søknader til ordningen.

Avløp

Det er positivt at kommunen skal prioritere hovedplan VA. Planen bør fortrinnsvis revideres minst hvert 4. år i forbindelse med handlings- og økonomiplaner. Kommunens prioritering av arbeid med eventuell fornying av ledningsnett og annen avløpsinfrastruktur bør bygge på (miljø)risikobaserte vurderinger. Vi viser til status for forslag om nytt EU avløpsdirektiv her:

<https://norskvann.no/avlopsrensing-og-miljo/revidert-avlopsdirektiv/>.

Virkeområdet for foreslått direktiv er tettbebyggelser og renseanlegg som overstiger 1000 pe. Av kommunens fire renseanlegg overstiger to anlegg 1000 pe: Slåttevik renseanlegg med 1200 pe og Førresfjorden renseanlegg med 6500 pe. Kommunen bør tidlig starte planlegging og sette av midler for å kunne tilfredsstillende nye, strengere krav til rensing av avløpsvann og kartlegging av sårbare områder. Det er fremdeles ubesvarte spørsmål knyttet til frister og myndighet ved iverksetting av direktivet i Norge.

Samfunnssikkerhet

Klimaendringer og den sikkerhetspolitiske utviklingen, med økt spenningsnivå og krig i Europa, gjør det nødvendig å ta hensyn til forebyggende samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven på nye måter. Jamfør [Forskrift om kommunal beredskapslikt](#) § 2 skal kommunen lage en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (H-ROS). På bakgrunn av denne analysen skal kommunen utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for gjennomføring av arbeidet. I forskriftens § 3 ligger det en forventning om å vurdere om det er forhold som bør inn i planer og prosesser etter plan- og bygningsloven. Det er derfor positivt at kommunen skal prioritere arbeidet med helhetlig ROS-analyse denne perioden.

ROS-analysen bør baseres på FylkesROS, gi kunnskap om risiko i bebygde områder og se sammenhenger mellom arealbruk og risiko. Den skal legges til grunn for revisjon av kommuneplanens arealdel, brukes for å ta stilling til hva som er akseptabel risiko, og avdekke forhold som utløser behov for revisjon av gjeldende planer. Det er særlig viktig at analysen blir fulgt opp i kommuneplan, beredskapsplan og planer som omhandler klimatilpasning.

Nye statlige føringer legger stadig større vekt på å hensynta klimaendringer og naturfare innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. I dette ligger det også å ta vare på robuste og sammenhengende naturområder og landbruksområder. Regjeringen forventer at kommunene bidrar til en robust kraftforsyning, trygg vannforsyning og avløp, og tar hensyn til arealbehovet til totalforsvaret i plan-sammenheng. Hensynet til Forsvaret har tradisjonelt ikke vært forventet i plansammenheng, men dagens sikkerhetspolitiske situasjon gjør at det må legges mer vekt på disse vurderingene, også i kommunenes samfunns- og arealplanlegging.

Slik samfunnet utvikler seg, er det viktig å minimere konfliktpotensialet mellom kritisk infrastruktur og nye næringsområder, og anlegg som kan påvirke risikobildet. Det er også viktig å se på hvordan risikobildet endrer seg som følge av det grønne skiftet, slik som ved økt kraftproduksjon og bruk av alternative energikilder, ny teknologi og hvilke endringer og sårbarheter dette innebærer. Alt dette vil være aktuelt for Tysvær kommune, og må tas med i ROS-analysen.

Folkehelse

Systematisk folkehelsearbeid

Arbeidet med planstrategi skal bygge på et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Folkehelseloven § 5 setter krav til kommunen om å ha nødvendig løpende oversikt over helsetilstanden i befolkningen og på faktorer som påvirker helsen. Hvert fjerde år skal kommunen utarbeide et samlet oversiktsdokument. Oversiktsdokumentet skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi, jf. folkehelseloven § 6 og forskrift om oversikt over folkehelse § 5. Konsekvenser og årsaksforhold skal være vurdert i oversiktsdokumentet, og trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problem skal ha et særskilt fokus.

Folkehelseutfordringene skal vektlegges i drøfting og vurdering av alle relevante planer for kommunen som samfunn og organisasjon, jf. plan og bygningslovens § 3-1 f. Dersom det vurderes at folkehelseutfordringene allerede er tilstrekkelig ivaretatt i eksisterende kommuneplaner som skal videreføres, er det ikke nødvendig at det blir gjort en drøfting av dette i planstrategien. Det skal i så fall samtidig gis en begrunnelse for denne vurderingen i planstrategien. Dersom oversiktsdokumentet viser at kommunen har folkehelseutfordringer på et eller flere områder, men ikke har mål, tiltak og strategier for å løse dette i eksisterende planer, eller ser at nåværende planer ikke er gode nok, bør dette drøftes i arbeidet med planstrategien. På denne måten vil en også sikre en

overordnet koordinering av den tverrfaglige og tverrsektorielle innsatsen som må til for å følge opp identifiserte folkehelseutfordringer.

Helsedirektoratets veileder «Systematisk folkehelsearbeid» gir god oversikt over kommunens ansvar for oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunens befolkning [Systematisk folkehelsearbeid - Helsedirektoratet](#). Vi ser at Tysvær har god oversikt over framtidige utfordringer og har et godt kunnskapsgrunnlag på feltet.

Levekår

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027 (ref. kapittel 3 «Trygge og inkluderende lokalsamfunn»), viser til politikkområder som skal prioriteres. Statsforvalteren vil utover dette trekke frem lovendringer knyttet til barnevernsreformen og kommunen sitt ansvar på det boligsosiale feltet. Vi ønsker også å sette fokus på rekrutterings- og kompetanseplanlegging i helse- og omsorgstjenestene.

Barnevernsreformen flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet, med tidlig- og tverrsektoriell innsats. Ny lov om barnevern § 15-1, pålegger kommunene å utarbeide en plan for arbeid med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Planen skal vedtas av kommunestyret og kan ses som en av grunnsteinene i kommunen sitt arbeid med barnevernsreformen. Vi ser at plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsproblemer er omtalt i planstrategien. Det vises til at planen må inneholde mål og omtale hvordan man skal samarbeide om planen på tvers i kommunen. Vi vil understreke at dette skal være en helhetlig plan for barn og unge i kommunen og inneholde tiltak på ulike nivå.

Ny lov om kommunene sitt ansvar på det boligsosiale feltet § 5, pålegger kommunen å ha oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Med tilpassede boliger menes boliger med hjelpe- og vernetiltak for de som trenger det på grunn av alder, funksjonsnedsettelse, rus- og/eller psykiske plager eller andre årsaker. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i planstrategien. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplanen etter plan og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnede til å møte de utfordringene kommunen står ovenfor med utgangspunkt i oversikten nevnt i første punktum. § 10 i den nye loven om kommunene sitt ansvar på det boligsosiale feltet, er en overgangsbestemmelse som sier at kravene til planstrategi og kommuneplan etter § 5 skal være oppfylt senest fire år etter at loven trer i kraft. Planstrategien har en god beskrivelse av hvordan kommunen skal få til en helhetlig boligpolitikk og ha oversikt over boligbehov på kort og lang sikt.

Rekrutterings- og kompetanseplanlegging skal ivaretas godt i kommunenes samfunnsplanlegging. Statsforvalteren har i oppdrag å støtte og veilede kommunene i deres arbeid med strategisk kompetanseutvikling. For at kompetanseutviklingen skal være strategisk, må den støtte målene og oppgavene i virksomheten. Kommunene anbefales å utarbeide skriftlige, politisk vedtatte planer for å sikre kapasitet, kompetanse og kvalitet i helse- og omsorgstjenestene. Demografiutfordringer og bærekraft bør være tema i planene.

Utdanning

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, trekkes det frem at det vil bli utfordrende å nå målet om mindre ulikhet. Utdanning er helt sentralt for å utjevne forskjeller, og da

kreves barnehager og skoler med høy kvalitet. I kunnskapsgrunnlaget til planstrategien må kommunen derfor utarbeide oversikt over styrker og utfordringer i fagområdene, og vurdere om det er områder som krever nye eller oppdaterte planer.

De nasjonale forventningene trekker også frem viktigheten av å tidlig vurdere lokalisering og arealbehov for nye skoler og barnehager. Skole- og barnehagebruksplaner bør være oppdaterte på befolkningsframskrivninger og planer for boligbygging. Det bør avsettes areal til nye skoler og barnehager, som er i tråd med nasjonale myndigheters anbefalinger.

Utdanning er viktig for å hindre utenforskap, og i forventningene til planstrategi nevnes bekymring for barn og unge som står utenfor skole, utdanning og arbeidsliv. Rogaland har over tid hatt det laveste frafallet fra videregående opplæring i landet, men det er viktig at kommunene stadig vurderer tiltak for å øke andelen som fullfører. I en tid hvor alle kommunene bosetter flyktninger, er det viktig at kommunene har gode planer for inkludering av de nyankomne, og et godt opplæringstilbud, også for voksne.

Temaplanen, Sammen om det beste for barnet, skal rulleres i perioden. Gjeldende plan har relevante tema som psykisk helse og læringsmiljø, men er svært overordnet. Den skal følges opp av kvalitets- og handlingsplaner, men ingen av disse planene er nevnt i planstrategien. Tysvær har med det et planhierarki bestående av mange ledd. Statsforvalteren råder kommunen til å binde dette bedre sammen ved å gjengi hovedstrategier, satsinger, tiltak og mål i den nye temaplanen.

Kommunen bør også vurdere å synliggjøre andre planer på oppvekstområdet bedre, ved å inkludere disse i planstrategien. Både Strategi for kompetanse i barnehage og Kvalitetsplan for barnehage har gått ut, uten at planstrategien sier noe om hvorvidt disse skal revideres. Også Kvalitetsplanen for grunnskole går ut i planperioden, og denne bør oppdateres med endringer i ny opplæringslov.

Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid er i dag en viktig del av kommunens virksomhet. Interkommunalt samarbeid kan omfatte alt fra utførelse av tjenester, faglige nettverk for informasjonsutveksling og kompetanseheving, til politiske samarbeidsorgan for en region m.m. Det er lagt til rette i kommune-loven for samarbeid mellom kommuner både når det gjelder driftsoppgaver og myndighetsoppgaver. Kommunen kan gjennom arbeidet med planstrategien, legge opp til en systematisk gjennomgang av om det er områder i kommunen der ytterligere samarbeid, eller nye samarbeidsformer, med andre kommuner kan være nødvendig for å levere god kvalitet på lovpålagte tjenester, oppnå effektiviseringsgevinster og sikre et bærekraftig velferdssamfunn inn i fremtiden.

FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal legges til grunn i alt arbeid i kommunen som påvirker mennesker med funksjonsnedsettelse. Dette betyr innenfor de fleste av kommunen sine tjenester og ansvarsområder. Å bygge opp kompetansen om CRPD, og om det praktiske arbeidet som må til for å oppfylle rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse, krever et eget fokus i kommunen. Arbeidet med å oppfylle rettighetene etter CRPD er et viktig område å ta med i revidering av kommuneplanen sin arealdel og i arbeidet med de ulike temaplanene.

Økonomisk handlingsrom

Tysvær kommune har samlet sett et godt økonomisk handlingsrom, og har et tydelig fokus på bærekraftig økonomisk utvikling gjennom å ha «Sammen om en ansvarlig økonomi» som et av satsingsområdene i samfunnsdelen til kommuneplanen. Kommunen ligger høyt på fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter, med 24,6 %. Landsnittet er 13,1%. Kommunen har de siste årene hatt et godt netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, og hadde for 2023 et driftsresultat på 6,2 %. Tallene er fra foreløpige regnskapstall for 2023. Den langsiktige gjelden til kommunen er redusert de siste årene og ligger *nå rett under landsnittet. Tysvær har et høyt disposisjonsfond.*

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune
Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 130 4001 Stavanger
Postboks 5091 0301 Oslo

Statens vegvesen

Majorstuen
Postboks 1010 2605 LILLEHAMMER
Nordre Ål

Kystverket
Fiskeridirektoratet

pb. 1502 6025 ÅLESUND
Postboks 185 5804 Bergen
sentrum

Direktoratet for mineralforvaltning med
Bergmesteren for Svalbard
Rogaland fylkeskommune

Postboks 3021 Lade 7441 TRONDHEIM
Postboks 130 4001 Stavanger